

CHẾ PHẨM HÓA SINH HỮU ÍCH TỪ THIÊN NHIÊN

Đăng ký hoạt động khoa học và công nghệ (KH&CN) từ tháng 4.2005, Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển Công nghệ hóa sinh do TS sinh hóa Đào Thị Kim Nhung làm Giám đốc đang ngày càng khẳng định vị trí và uy tín của mình qua những sản phẩm hữu ích cho cuộc sống, xuất phát từ chính những kết quả nghiên cứu của Trung tâm.

Vài nét về Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển Công nghệ hóa sinh

Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển Công nghệ hóa sinh là tổ chức KH&CN trực thuộc Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam. Được thành lập năm 2005, Trung tâm chủ yếu thực hiện các hoạt động nghiên cứu khoa học và thực nghiệm trong các lĩnh vực hóa sinh phục vụ đời sống (y - dược, mỹ phẩm, thực phẩm, nông nghiệp, thủy sản, môi trường và các ngành kinh tế); nghiên cứu và phát triển dược liệu (kỹ thuật nhân giống, trồng trọt, khai thác, xác định hoạt chất và cách bào chế); sản xuất các chế phẩm hóa sinh và thực hiện chuyển giao công nghệ, các dịch vụ KH&CN trong các lĩnh vực nghiên cứu.

Bám sát chức năng nghiên cứu trong lĩnh vực hóa sinh, gần 10 năm qua, Trung tâm đã thực hiện thành công nhiều nghiên cứu về các hợp chất tự nhiên có tác dụng hữu ích phục vụ sản xuất nông nghiệp sạch, giúp cây trồng (đặc biệt là lúa và các cây rau, củ, quả) đạt năng suất cao, sinh trưởng khỏe, ít sâu bệnh, đồng thời đảm bảo an toàn thực phẩm. Bên cạnh đó, Trung tâm còn nghiên cứu các chất có hoạt tính sinh dược học từ thiên nhiên

Chăm sóc vườn cà phê tại Lâm Hà - Lâm Đồng

phục vụ việc bảo vệ sức khỏe cộng đồng. Trong quá trình hoạt động, Trung tâm luôn hướng tới việc liên kết với các doanh nghiệp để được hỗ trợ thêm về nguồn vốn và giúp sản phẩm được quảng bá rộng rãi tới người sử dụng, dưới hình thức các dịch vụ khoa học, sản xuất nhỏ...

Với nhiệm vụ chủ yếu là nghiên cứu khoa học, lực lượng cán bộ khoa học của Trung tâm có 3 thế hệ chính: 1) Các nhà khoa học cao niên có nhiều kinh nghiệm trong lĩnh vực sinh học, nông nghiệp, hóa sinh, y - dược, phần lớn là những người được

đào tạo ở Liên Xô cũ và các nước Đông Âu. Đây cũng là những người có nhiều ý tưởng và kinh nghiệm nghề nghiệp, định hướng cho các nghiên cứu của Trung tâm; 2) Các nhà khoa học trung niên (khoảng 35-55 tuổi) với trình độ chuyên môn cao, thuộc nhiều lĩnh vực khác nhau, là lực lượng khoa học kỹ thuật chủ chốt thực hiện các nghiên cứu của Trung tâm; 3) Cán bộ trẻ (khoảng 22-30 tuổi) có trình độ chuyên môn đại học, trung cấp, lao động phổ thông. Với cả 3 thế hệ này, Trung tâm đã tận dụng được lợi thế trong việc phối hợp, giúp đỡ nhau trong công tác nghiên cứu, đồng

Thu mẫu dược liệu tại rừng Bắc Kạn

thời phân công nhiệm vụ rõ ràng cho các thành viên để mỗi người đều chuyên tâm vào công việc, tự chịu trách nhiệm và hoàn thành tốt công việc được giao. Vì vậy, luôn đảm bảo được năng suất lao động, đoàn kết nội bộ, xây dựng được tập thể thống nhất, làm việc có hiệu quả.

Một số chế phẩm hóa sinh hữu ích từ thiên nhiên

Trong lĩnh vực nông nghiệp, thế mạnh của Trung tâm là những nghiên cứu về các sản phẩm sinh học phục vụ cho nông nghiệp thuộc 2 lĩnh vực chính, đó là: chất điều hòa sinh trưởng thực vật và thuốc bảo vệ thực vật. Trung tâm đã được Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn công nhận và cho phép lưu hành 4 sản phẩm sinh học:

Plastimula 1SL: tác dụng kích thích sinh trưởng, tăng năng suất cho lúa và nhiều cây rau củ quả khác. Hạn chế bệnh vàng lùn do virus đối với lúa.

Chocaso 0,11SL: kích thích sinh trưởng cho lúa, làm tăng độ chịu phèn của lúa ở vùng nước nhiễm phèn, kích thích sinh trưởng đối

với cây chè (*camellia sinensis*) cả về năng suất và chất lượng.

Chubeca 1,8SL: thuốc trừ bệnh sinh học, dùng cho lúa và nhiều loài cây trồng khác. Đối với lúa: phòng trừ bệnh đạo ôn, bạc lá, khô vằn, lép hạt. Đối với rau và cây ăn quả: phòng trừ các bệnh héo rũ, thối nhũn (ở cải xanh), lở cổ rễ ở bắp cải, nhện lông nhung ở nhãn....

Lacasoto 4SP: kích thích sinh trưởng cho lúa và nhiều loài cây trồng khác, đặc biệt có tác động tốt vào giai đoạn tạo bông của lúa và hình thành sản phẩm củ, quả... của các cây trồng khác.

Trong nghiên cứu các hợp chất tự nhiên và phục vụ sức khỏe cộng đồng, Trung tâm đã nghiên cứu thành công nhiều chế phẩm hữu ích thông qua thực hiện các đề tài nghiên cứu cấp bộ, nổi bật là: “Nghiên cứu sử dụng các hợp chất polyphenol trong một số giống chè ở Việt Nam”; “Điều tra, nghiên cứu một số cây cỏ có tác dụng chống ung thư theo kinh nghiệm dân gian Việt Nam”; “Nghiên cứu phương thức sử dụng chế phẩm polyphenol chiết xuất từ lá chè Trung du vào mục đích hạ

mỡ máu (cholesterol và triglycerid) trên động vật thực nghiệm”... Bên cạnh đó, Trung tâm cũng xúc tiến việc nghiên cứu, bảo tồn và nhân giống một số cây dược liệu quý bằng phương pháp nuôi cấy mô - tế bào và xây dựng vùng dược liệu sạch tại các tỉnh Sơn La, Bắc Giang. Đến nay, Trung tâm đã có trên 30 sản phẩm thực phẩm chức năng và 5 sản phẩm thuốc đã được cấp phép lưu hành, được người sử dụng tin tưởng và đánh giá cao.

Ngoài ra, Trung tâm đã thực hiện nhiều đề tài cấp cơ sở, bằng nguồn kinh phí của mình để đáp ứng những nhu cầu phát sinh trong quá trình nghiên cứu và triển khai vào thực tiễn, như: “Nghiên cứu tác dụng trị bệnh bạc lá, khô vằn trên lúa của một số chế phẩm bảo vệ thực vật có nguồn gốc sinh học”; “Nghiên cứu cải tiến kỹ thuật chiết xuất một số hợp chất polyphenol thực vật có hoạt tính sinh học cao”.

*
**

Kiên trì với các nghiên cứu hướng về thực tiễn, các sản phẩm của Trung tâm đã từng bước gần với sản xuất và đời sống, được người sử dụng đánh giá cao, có uy tín trên thị trường và hướng tới sự phát triển bền vững. Những thành công của Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển Công nghệ hóa sinh cũng cho thấy rõ một điều: các nhà khoa học hoàn toàn có thể “sống bằng nghề” nếu như có sự nỗ lực và kiên trì trong nghiên cứu khoa học, sự chủ động, sáng tạo trong hợp tác với các doanh nghiệp nhằm đưa các sản phẩm ra thị trường ■

SH